

Hensikt

Ha kontroll med om det er lus i anlegget og ha mulighet til å reagere raskt ved for høyt antall lus pr. fisk.

Målgruppe

Alle driftsteknikere

Grenser for lakselus

Fra mandag i uke 21 til og med søndag i uke 26 er det en grense på 0,2 voksne hunnlus. Denne er dog ikke absolutt, men tolkes slik av Mattilsynet:

- Dersom lusenivået er over 0,2, men under 0,3 to uker på rad, er *ikke* grensen for lakselus krysset.
- Dersom lusenivået er over 0,2 tre uker på rad, er grensen for lakselus krysset.
- Dersom lusenivået er over 0,3 voksne hunnlus er grensen for lakselus krysset.
- ASC har et absolutt krav på 0,2 i sensitiv periode
- Ved overskridelse i sensitiv periode skal revisor varsles neste dag

Resten av året er det en absolutt grense på 0,5 voksne hunnlus.

Krav til lusetelling

Sjøtemperaturen på tre meters dyp skal måles minst hver uke.

- Når sjøtemperaturen er lik eller over 4°C skal forekomst av lakselus undersøkes og journalføres minst hver 7. dag.
- Når sjøtemperaturen er under 4°C skal forekomst av lakselus undersøkes og journalføres minst hver 14. dag.

Stamfisk er untatt fra krav om telling ved temperaturer under 4°C.

Krav til telling gjelder ikke dersom all fisken i anlegget skal slaktes ut innen 14 dager etter at telling skulle vært gjennomført.

Gjennomføring manuell lusetelling

1. Det skal fortrinnsvis brukes spesialtilpasset tellebord med bedøvelse- og oppvåkingskar. Dersom slikt bord ikke er tilgjengelig skal det brukes to 1m³-kar i plastikk til bedøvelse og oppvåkning.
2. Fisken fanges i storhåv, og håves derfra opp i tellekar. Dersom det er risiko for store skjelltap, for eksempel på skadet fisk, skal det vurderes om det er mer hensiktsmessig å benytte en mindre håv eller en avkastnot. Maks 5 fisk, men heller ikke mer enn 10-12 kg tilsammen, skal håves om gangen. Kun godkjent bedøvelse skal brukes. Fisk skal flyttes ved hjelp av håv eller slange/rør tilbake til merd.
3. Sikkerhetsnett skal strekkes ut mellom håndlist på merd og bedøvelseskar i båten, for å sikre at fisk som eventuelt blir mistet ikke havner på sjøen.
4. I ukene 21-26 skal det telles minimum 20 fisk per merd. Resten av året skal det telles minimum 10 fisk per merd.
5. Det skal ikke brukes grove hansker ved telling av lus. Dette gjøres for å unngå skade på fisken.
6. Hver fisk undersøkes og følgende type lus skal telles og registreres på eget skjema:
 - Voksen hunnlus
 - Bevegelige stadier
 - Fastsittende stadier
 - Skottelus
7. Skjemaene loggføres, og utviklingen overvåkes til en hver tid.
 - Det skal også registreres
 - Type bedøvelse
 - Batchnummer bedøvelse
 - Temperatur sjø
8. Hver ukes lusetellinger skal rapporteres i Altinn innen tirsdag påfølgende uke.
9. Bruk av bedøvelse som medfører tilbakeholdelsestid skal registreres i lusetellingsskjema. Dette skal deretter loggføres i Mercatus slik at grupper blir sperret for slakting frem til tilbakeholdelsestiden har utløpt.

Telling av lus under avlusning

Når man teller lus på vei ut av behandlingen skal man gjennomføre minst 3 tellinger. Dersom man har måttet justere behandlingsinnstillingene etter hver telling skal du telle minst 20 fisk til etter at du har funnet innstillinger som gir god effekt. Se eksempler nedenfor:

Telling 1: 93,7 %

Telling 2: 95,5 %

Telling 3: 93,7 %

I eksemplet ovenfor var det god effekt hele tiden og man sluttet å telle etter å ha telt tre ganger.

Telling 1: 70 %

Telling 2: 83 %

Telling 3: 95 %

Telling 4: 95 %

I eksemplet ovenfor var det dårlig effekt og man justerte opp f.eks temperaturen frem til man nådde god effekt på telling nr. 3. Man telte en gang til for å sjekke at effekten fortsatt var god (telling 4) før man sluttet å telle.

Ved telling av lus før avlusning der resultatet av de første 20 fiskene gir et gjennomsnittlig tall på 0,2 kjønnsmodne eller mindre bør det telles 20 fisk til (40 totalt). Dette bør gjøres slik at man får et mer representativt utvalg av fisk og på den måten et mer nøyaktig snitt på antall kjønnsmodne. Man har observert at ved lave lusetall inn på avlusningen kan man få veldig varierende effekt på vei ut av behandlingen. Det er derfor viktig at "inn-tallet" er så nøyaktig som mulig slik at vi kan dokumentere at avlusningen både hadde effekt og ikke var en unødvendig påkjenning for fisken.

HMS:

- Bruk hansker ved utblanding og håndtering av bedøvelsen. Hudkontakt med bedøvelse kan føre til lokal anestesi og hudirritasjon.
- Kontroller sikkerhetsdatablad for førstehjelpstiltak.
- Bruk redningsvest, hjelm og annet nødvendig utstyr i samsvar med fastsatte prosedyrer på anlegget.
- Ved håving fra storhåv til tellekar må en ta hensyn til ergonomi og ikke løfte unødvendig tungt.

Relaterte lenker:

- [Barentswatch - Fiskehelse](#)
- [Forskrift om lakselusbekjempelse](#)
- [Lusedata.no](#)